

ВИСНОВОК

**Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Лобка Олега Миколайовича
на тему: «Розвиток системи кредитного менеджменту банківських установ
в умовах диджиталізації ринку фінансових послуг»
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.

Банківські установи відіграють ключову роль у розвитку національної економіки. В першу чергу це пов'язано із вагомим впливом цих установ на функціонування ринку кредитних послуг, тобто надання позик економічним суб'єктам. Виступаючи основними кредиторами в Україні, комерційні банки мають здатність підтримувати окремі галузі господарства, долучатися до державних програм підтримки. Проте кредитна діяльність пов'язана із значними ризиками. Саме тому банки постійно шукають методи зниження таких ризиків. Використання цифрових технологій дозволяє цим установам підвищити якість власної кредитної діяльності, забезпечити зростання ефективності функціонування їхніх систем кредитного менеджменту.

Дисертаційна робота виконана в межах планів науково-дослідних робіт Національного університету «Чернігівська політехніка» за такими темами: «Розвиток ринку кредитних послуг в умовах становлення цифрової економіки» (номер державної реєстрації 0121U113250), у межах якої автором обґрунтовано характерні риси функціонування ринку кредитних послуг та виділено основні цифрові технології, які використовуються в кредитній діяльності банківських установ; «Стратегічні детермінанти розвитку ринку фінансових послуг в умовах цифровізації національної економіки» (номер державної реєстрації 0123U104317), у рамках якої здобувачем визначено теоретичні положення функціонування та розвитку ринку фінансових послуг, конкретизовано сутність поняття «диджиталізація ринку фінансових послуг»; «Теоретико-прикладні положення розвитку ринку кредитних послуг в умовах макроекономічної нестабільності та повоєнного відновлення економіки» (номер державної реєстрації 0123U104319), де автором обґрунтовано роль цифрових технологій у розвитку системи кредитного менеджменту банку, визначено особливості цифровізації такої системи.

2. Метою дисертаційної роботи є поглиблення теоретико-методичних засад функціонування системи кредитного менеджменту банківських установ та розробка прикладних положень забезпечення ефективності її розвитку в умовах цифровізації ринку фінансових послуг.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі завдання:

– розглянути сутність кредитного менеджменту та обґрунтувати його роль

у функціонуванні банківських установ;

- визначити сутність системи кредитного менеджменту банківської установи та конкретизувати її функції;

- дослідити наслідки впливу цифровізації на функціонування системи кредитного менеджменту банківської установи;

- виокремити стан функціонування банківських установ на ринку кредитних послуг;

- з'ясувати поточні тенденції здійснення кредитної діяльності банківськими установами;

- проаналізувати вплив цифрових технологій на трансформацію системи кредитного менеджменту банківських установ;

- поглибити науково-прикладні положення щодо формування нової моделі системи кредитного менеджменту банківської установи;

- визначити напрями удосконалення функціонування системи кредитного менеджменту банківської установи в умовах цифровізації;

- поглибити стратегічні аспекти забезпечення цифрової трансформації системи кредитного менеджменту банку.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Основні результати дослідження, які становлять його наукову новизну і виносяться на захист, полягають у наступному:

- обґрунтовано концептуальні засади формування сучасної цифрової моделі системи кредитного менеджменту банку, які були сформульовані через опис змісту такої моделі, визначення її характерних ознак та принципів побудови; це дозволило описати наукову платформу трансформації діючої в межах банківської установи системи кредитного менеджменту, її місце в цифровій екосистемі банку, враховуючи наслідки цифровізації сфери фінансових послуг, результати аналізу внутрішнього потенціалу застосування інформаційно-комунікаційних технологій зазначеними установами, систематизації переваг і недоліків для використання таких технологій у кредитній діяльності комерційних банків;

удосконалено:

- наукові підходи до дослідження сутності кредитного менеджменту банку, що, на відміну від інших, сформульовані на основі використання методології системного підходу до обґрунтування змісту системи такого менеджменту; це у подальшому дозволило конкретизувати особливості функціонування зазначеної системи, її основні завдання та функції у розвитку банківського менеджменту;

- алгоритм впровадження технології штучного інтелекту у систему кредитного менеджменту банку, який, на відміну від існуючих підходів до його розгляду, враховує специфічний вплив зазначеної технології на процес кредитування та управління кредитною діяльністю банківської установи, її потенціал до використання в такій діяльності та наявні можливості комерційних банків використовувати цю технологію; це дало можливість в межах зазначеного алгоритму виокремити одинадцять основних етапів впровадження технології штучного інтелекту у функціонуванні системи кредитного менеджменту банку та обґрунтувати дії комерційного банку в разі її

позитивного та негативного використання;

– механізм цифрової трансформації системи кредитного менеджменту банку, що реалізовано на основі визначення та обґрунтування теоретико-прикладних аспектів його функціонування: мети, методів, інструментів, функцій, необхідного ресурсного забезпечення та принципів, які були розподілені у дві групи: принципи трансформації та принципи розвитку; це дало можливість розширити зазначений перелік такими принципами: ризик-орієнтованого управління, персоналізації, інклюзії, сталості, та обґрунтувати доцільність дотримання окреслених принципів в сучасних умовах становлення цифрової економіки та диджиталізації ринку фінансових послуг;

набули подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат фінансової науки у частині уточнення сутності дефініції «кредитний менеджмент банку», що здійснено на основі аналізу та уточнення змісту таких дефініцій: «кредит», «менеджмент», «кредитний менеджмент», «банк»; запропоновано кредитний менеджмент банку розглядати як сукупність управлінських дій, які здійснюються в межах банківської установи та спрямовані на забезпечення організації процесів розробки, продажу кредитних продуктів, аналітичної та консультативної роботи з клієнтами, ефективної системи оцінки кредитних ризиків та роботи з кредиторською заборгованістю;

– наукові підходи до конкретизації структури системи кредитного менеджменту банку, яка була визначена через детальний розгляд наявних концепцій таких підходів щодо її аналізу (організаційний, процесний, суб'єктний, структурно-продуктовий, стратегічний); це дало можливість обґрунтувати доцільність використання процесного підходу для ідентифікації елементів зазначеної системи та описати їхній взаємозв'язок між собою;

– теоретико-прикладні положення формування та розвитку банківської цифрової екосистеми, сутність якої запропоновано розглядати як простір взаємодії банківської установ з іншими економічними суб'єктами у процесі використання цифрових каналів, інформаційно-комунікаційних технологій, платформ з метою створення та надання цифрових фінансових послуг клієнтам; це дало можливість визначити основні елементи зазначеної екосистеми та обґрунтувати провідну роль у її розвитку системи кредитного менеджменту банку з урахуванням сучасних тенденцій цифровізації ринку фінансових послуг.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій підтверджується положеннями наукових праць вітчизняних, зарубіжних учених з проблем цифровізації кредитної діяльності банківських установ, статистичної та довідкової літератури. Обґрунтованість одержаних результатів дослідження забезпечено використанням загальнонаукових прийомів та спеціальних методів пізнання, що базуються на економічних та споріднених з ними науками, а також методів міждисциплінарних досліджень, зокрема: порівняння і абстрагування, систематизації та класифікації, статистичні методи, узагальнення, системного підходу, аналізу і синтезу, індукції та тощо. Аргументованість наукових положень дисертаційної роботи ґрунтуються на використанні у процесі дослідження статистичної інформації,

даних української та міжнародної статистики, нормативно-правових актах України.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в доведенні основних положень, викладених у дисертації, до рівня методичних розробок та практичних рекомендацій щодо використання фінансових інструментів для впровадження моделі сталого розвитку. Результати дисертаційної роботи використовуються у діяльності: АТ «Акцент-Банк»: враховано пропозиції щодо формування банківської цифрової екосистеми, використання технології штучного інтелекту для підвищення ефективності кредитного менеджменту (F5A5-RF58-BAP5-2I58 від 05.02.2025); АТ «Райффайзен Банк»: враховано у подальшій роботі банку пропозиції щодо використання технології штучного інтелекту у кредитній діяльності, використано рекомендації автора щодо підвищення ефективності функціонування системи кредитного менеджменту (Д1-B89/10/105 від 22.01.2025); Національного університету «Чернігівська політехніка»: використано у навчальному процесі кафедри фінансів, банківської справи та страхування при розробці методичних матеріалів, а також під час проведення лекційних та практичних занять з таких освітніх компонентів: «Банківські операції», «Кредитний менеджмент», «Фінансові технології» (№ 600/07-588/ВС від 04.03.2024).

6. Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати, що викладені в дисертації, оприлюднені на 6 міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: XI Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки – 2022: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства» (м. Чернігів, 15-16 травня 2022 р.), XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства» (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Цифрова економіка і сталий розвиток: новітні тенденції у фінансах, обліку, менеджменті та соціально-поведінкових науках» (м. Берегове, 26-27 березня 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд» (м. Дніпро, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Полтава, 2024 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери» (м. Кропивницький, 2024 р.).

7. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Результати дисертації опубліковано у 13 наукових працях, з них: 1 стаття в іноземному науковому виданні; 6 статей у наукових фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз даних; 6 праць апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій – 12,1 друк. арк.; особисто автору належить – 7,51 друк. арк.

Статті в іноземних наукових виданнях:

1. Dubyna M., Unynets-Khodakivska V., Panchenko O., Bazilinska O., Matskiv V., **Lobko O.** Features of the Formation and Transformation of Household Credit Behavior Under Macroeconomic Instability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2022. Vol. 17(7). Pp. 2075-2087. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.17070>. (1,5 ум. друк. арк.). Особистий внесок: досліджено особливості формування макроекономічної нестабільності (0,4 ум. друк. арк.).

Статті в наукових фахових виданнях та виданнях, внесених до наукометричних баз даних:

2. Дубина М., **Лобко О.** Теоретичні положення обґрунтування сутності категорії «кредитний менеджмент банку». *Науковий вісник Полісся*. 2022. № 1(24). С. 108-123. (1,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: дослідження наукові підходи до розгляду сутності категорії «кредитний менеджмент банку» (0,6 ум. друк. арк.)

3. Федішин М. П., Журко Р. В., **Лобко О. М.** Роль fintech у розвитку фінансового ринку України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2024. Вип. 20. Т. 2. С. 278-291. (1,9 ум. друк. арк.). Особистий внесок: досліджено сильні та слабкі сторони розвитку FinTech в Україні (0,6 ум. друк. арк.)

4. Мурашківська І., **Лобко О.** Система банківського кредитування домогосподарств: сутність та особливості функціонування в умовах цифрової економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 2(27). С. 289-305. (1,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: обґрунтовано особливості впливу цифровізації на банківське кредитування (0,6 ум. друк. арк.)

5. Дубина М. В., **Лобко О. М.** Система кредитного менеджменту банку та її основні функції. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 2(38). С. 7-25. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/314103>. (2,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: проаналізовано наукові підходи до розгляду сутності категорії «банківський менеджмент», обґрунтовано сутність системи кредитного менеджменту банку та визначено особливості її функціонування (2,0 ум. друк. арк.)

6. **Лобко О. М.**, Барилко А. Ю. Трансформація системи кредитного менеджменту банку в умовах диджиталізації ринку фінансових послуг. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 3(39). С. 353-370. (2,1 ум. друк. арк.). Особистий внесок: обґрунтовано теоретичні положення функціонування ринку фінансових послуг, сутність категорії «диджиталізація», та вплив цифрових технологій на розвиток системи кредитного менеджменту банку (1,9 ум. друк. арк.)

7. **Лобко О. М.**, Білий М. М. Стратегічні аспекти забезпечення цифрової трансформації системи кредитного менеджменту банку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 11 (324). С. 40-48. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-11-324-40-48>. (1,0 ум. друк. арк.). Особистий внесок: поглиблено концептуальні положення функціонування банківської цифрової інфраструктури та виокремлено перспективні цифрові

інновації у розвитку системи кредитного менеджменту банку (0,7 ум. друк. арк.).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

8. Дубина М. В., **Лобко О. М.**, Рубан М. Л. Роль банківських установ у розвитку цифрової економіки. *Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства* : збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 59-60. (0,1 ум. друк. арк.). Особистий внесок: описано роль банківських установ у цифровізації національної економіки (0,08 ум. друк. арк.)

9. Мурашківська І., **Лобко О.** Особливості функціонування системи банківського кредитування домогосподарств в умовах цифрової економіки. *Цифрова економіка і сталий розвиток: новітні тенденції у фінансах, обліку, менеджменті та соціально-поведінкових науках* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Берегове, 26-27 березня 2024 р.). Берегове : ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, 2024. С. 307-309. (0,2 ум. друк. арк.). Особистий внесок: описано вплив цифрових технологій на розвиток банківського кредитування (0,05 ум. друк. арк.)

10. Лобко О. М. Кредитний менеджмент банку: сутність та роль у розвитку банківських установ. *Юність науки – 2022: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства*: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 15-16 травня 2022 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. С. 48-49. (0,1 ум. друк. арк.)

11. Дубина М. В., Белінський Ю. А., **Лобко О. М.** Маркетингові інструменти розвитку кредитних послуг. *Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції : у 3 т. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2023. Том 1. С. 65-66. (0,1 ум. друк. арк.). Особистий внесок: досліджено переваги використання цифрових маркетингових інструментів фінансовими установами (0,03 ум. друк. арк.)

12. Лобко О. М. Сутність системи кредитного менеджменту банку. Молодіжна наука: інновації та глобальні виклики. *Збірник тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених*. Полтава : НУПП імені Юрія Кондратюка, 2024. С. 175-176. (0,2 ум. друк. арк.).

13. Дубина М. В., **Лобко О. М.** Особливості цифрової трансформації системи кредитного менеджменту банківських установ. *Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери* : Всеукраїнська науково-практична конференція. Кропивницький, 2024. С. 129-131. (0,3 ум. друк. арк.). Особистий внесок: описано роль цифрових технологій у розвитку системи кредитного менеджменту банку (0,25 ум. друк. арк.).

8. Загальний висновок.

Дисертаційна робота Лобка Олега Миколайовича на тему «Розвиток системи кредитного менеджменту банківських установ в умовах диджиталізації ринку фінансових послуг» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо розвитку системи кредитного менеджменту банківських установ в умовах цифровізації ринку фінансових послуг.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Лобка О.М. відповідає спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Лобка О.М. на тему «Розвиток системи кредитного менеджменту банківських установ в умовах диджиталізації ринку фінансових послуг» може бути рекомендована до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча
д.е.н., проф.
«13» березня 2025 р.

О.М. Парубець



Підпис Парубець О.М.
Завідуючий кафедрою
Кадрів Михайло
2025 р.